

﴿٩١﴾ سُورَةُ الشَّمْسِ ŞEMS SÛRESİ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Bu sûre-i celile Mekke'de nâzil olmuş. 15 âyet, 54 kelime, 247 harften ibarettir. Adını sûrenin ilk kelimesi olan ve Güneş anlamına gelen "Şems"den alır. Bu sûrede insanın yaratılışından var olan iki özellik ele alınır. İyilik ve kötülük. İnsan karakterinde iyi olmak da kötü olmak da kabiliyet olarak vardır. Bu cihete dikkat edilmesi gerekir.

1- وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا

Kasem ederim Güneş'e ve kuşluk vaktindeki aydınlığa.

2- وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَّيَهَا

Güneş'in ardından gelen Ay'a da Cenâb-ı Hak kasem ediyor.

3- وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّيَهَا

Güneşi tam görünen, parlaklık veren gündüz hakkı için.

4- وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا

Aydınlığı, Güneş'i örten gece hakkı için. (Gece ibâdet zamanıdır.)

5- وَالسَّمَاءِ وَمَا بَنِيهَا

Gökyüzüne ve onu binâ eden hakkı için.

6- وَالْأَرْضِ وَمَا طَحْيَهَا

Ve (özellikle onun içinde yaşadığınız) yere, onu döşeyen ve düzlük yapana.

7- وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّيْتَهَا

Bir nefse ve onu düzeltene yemin olsun. Yani düzene koyan Âllâh'a yahut onu düzene koymasına yemin olsun.

8- فَالْهَمَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوِيهَا

Sonra ona kötülük duygusunu da sakınıp iyi olmayı da birlikte ilham edene yemin olsun. Onu düzeltti ve ona kötülüğünü ve takvâsını ilham etti.

9- قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّيَهَا

Nefsini kötülüklerden arındıran, pak eden muhakkak felâh bulmuştur. Nefsini tevbe ile tezkiye eden elbette Âllâh-û Teâlâ'nın çeşitli nimetlerine kavuşur.

10- وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّيَهَا

Onu korumayıp günâh, kötülüklerle alçaltarak gömen hileci kimseler ziyân etmiştir. Gerçekten zarar edip hüsrana uğradı.

Ehl-i Sünnet'e göre; Âllâh'ın hidâyete erdirdiği kurtulur. Sak pıklığa yönelttiği de ziyân eder. Kul fiilin kâsibidir.

11- كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوِيهَا

Semûd kavmi azgınlığı yüzünden (peygamberini) tekzib etti, yalanladılar. Âllâh, onlara Sâlih Aleyhisselâm'ı peygamber olarak göndermişti. Azgınlıklarından peygamberlerine inanmayıp yalanladılar.

12- إِذْ أَنْبَعَتْ أَشْقِيهَا

Çünkü onların en azgını atılıp ortaya çıktığı zaman, içlerinden en azgın bedbahtları olan birisi ki Kudar bin Sâlih diye meşhurdur.

13- فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيِيهَا

O vakit Allâh'ın Rasûlü, onlara; "Âllâh'ın devesini ve onun su nöbetini gözetin" demişti. "Âllâh'ın dişi devesini bırakın, su içme" sine dokunmayın" demişti.

14- فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَلَمْ يَأْتِهَا فَكَّذَّبُوهَا فَعَقَرُوهَا

Bu mucizeler göz önünde aşikâr olduğu hâlde, Sâlih Aleyhisselâm'ı yalanladılar ve deveyi kestiler. فَلَمْ يَأْتِهَا فَكَّذَّبُوهَا فَعَقَرُوهَا Bunun üzerine Rableri, günâhları sebebiyle o beldeyi başlarına geçirdi ve her tarafı dümdüz etti. Hepsini düpe-düz kökünden yok etti. Yahut yeri üzerlerine geçirip düzleyiverdi. Bu tesviye (düzleme) de önceki tesviyenin bir karşılığı demektir.

15- وَلَا يَخَافُ عُقْبِيهَا

Ve O, onun akibetinden korkmaz. Yani Âllâh, verdiği cezânın sonunda acaba sonunda bir zarar veya sorumluluk gelir mi diye, endişe edecek değildir.

O Rasûl, bu cezânın sonucundan korkmaz. Zira O, onları sai

kındırmış, peygamberlik görevini yapmış olduğu için ona korku ve sorumluluk yoktur.

Hâlbuki o azılı kişi, işlediği suçun cezâsından korkmuyordu, demek olur.

Âllâh, Semûd kavmine Sâlih Aleyhisselâm'ı göndermişti. Kendisinden mucize istediler. Âllâh, ona gayet güzel dişi bir deve gönderdi. Bu devenin otlaklarda serbestçe dolaşması, belli bir günde sulanması, deveye kimsenin kötülük etmemesi emredildi. Kudar bin Sâlih adında birisi, Sâlih Aleyhisselâm'ı yalanladı. Sonra deveyi kestiler. Âllâh, onların memleketlerini başlarına yıktı ve onları helâk etti.

